

Povzetek projekta Študentski inovativni projekti za družbeno korist 2016-2020 za študijski leti 2018/2019 in 2019/2020

1. odpiranje

za namen objave in predstavitve na spletni strani sklada

1. Polni naslov projekta: PROSTORSKE REŠITVE ZA ORGANIZACIJO DELA NA DOMU V SAVINJSKI REGIJI

- V katero področje na prvi klasifikacijski ravni KLASIUS-P-16 se uvršča projekt glede na vsebinsko zasnovano (neustrezno področje izbrišite):

7 – Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo

2. V sodelovanju z: (navede se univerza oz. samostojni visokošolski zavod, ki je prijavil projekt in članica, ki je nosilka projekta ter partner/ja – podjetje/ji oz. organizacija, ki je/sta bilo/i vključeno/i v projekt)

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo

METRO - Zavod za prostor Savinjske regije

3. Besedilo:

- Opredelite problem, ki se je razreševal tekom izvajanja projekta

Projekt je obravnaval prostorski vidik organizacije dela na domu. Namenjen je bil oblikovanju upravnotehničnih, arhitekturnih in urbanističnih pogojev za lažjo umestitev poslovne dejavnosti v kontekst bivalnega okolja, z namenom lažjega zaposlovanje socialno občutljivih posameznikov in skupin, ter tudi drugih posameznikov, ki na začetku svoje zaposlitvene kariere sicer imajo ustrezno podjetniško pobudo, vendar jo zaradi različnih razlogov v praksi ne morejo realizirati.

Pri vzpostavitvi delovnega okolja, tako v fizičnem kot v organizacijskem smislu, se prostorski načrtovalci soočamo z različnimi izzivi. Projekt temelji na predpostavki, da številni posamezniki, ki začnejo svojo poslovno kariero, načeloma imajo dostop do določenih nepremičnin (lastna hiša ali hiša staršev, najeta nepremičnina itd.). Njihova teža ni v lastniškem statusu ampak v formalnih določbah, ki opredeljuje njihovo izključno namensko rabo. Iz planerskega vidika gre za sistemski problem nezadostnega upoštevanja dane problematike pri koncipiranju prostorskih razvojnih strategij. To potrjujejo številne pobude prebivalcev Savinjskih občin, ki ob sprejemanju novih prostorskih aktov (OPN) podajajo vloge za spremembo namenske rabe zemljišč iz stanovanjske v stanovanjsko-poslovno.

- Opišite potek reševanja problema oz. kratek povzetek projekta

Projekt je obsegal naslednje vsebinske sklope:

- 1) prepoznavanje socialno občutljivih in drugih interesnih skupin v Savinjski regiji ter prepoznavanje obstoječih institucionalnih spodbud pri prvi registraciji podjetja ali pri drugih oblikah samozaposlovanja,
- 2) prepoznavanje stanja v prostoru in administrativnih ovir glede regulacije dela na domu,
- 3) opredelitev potencialnih upravnih rešitev (predlog dopolnitve prostorskih izvedbenih aktov),
- 4) zasnovano prostorskih modelov organizacije dela na domu (arh./urb. rešitve)

Ugotovili smo:

- na podlagi intervjujev z različnimi sogovorniki smo ugotovili, da med socialno ranljive skupine sodijo zlasti: a) mladi takoj po zaključku šolanja (njihov ključni problem je pomankanje samoiniciative in delovnih

izkušenj), ter b) starejši t.i. »trajno brezposelni« nad 45 oz. 49 let (ta skupina ni deležna tolikšne pozornosti, kot jo imajo mladi). Iz vidika izvajanja različnih institucionalnih ukrepov za pomoč pri samozaposlovanju je problem tudi neinformiranost in/ali neznanje posameznikov za pridobivanje razpoložljivih finančnih ali organizacijskih pomoči.

- delo na domu se že danes pojavlja v različnih oblikah, ključni problemi so njegova vizualna podoba, vplivi na okolje in upravne omejitve (prostorski akti večinoma nimajo opredeljenih upravnih elementov za arhitekturno in urbanistično regulacijo – dopustne dejavnosti, gabariti, oblika itd.).

Na podlagi vmesnih rezultatov smo predlagali naslednje rešitve za izboljšanje stanja:

a) nabor sistemsko-upravnih ukrepov za izvedljivost dela na domu (a/1: ukrepi integrirani v prostorske akte (RPP, OPN, OPPN) in a/2: implementacija dobrih praks (usmeritve za kvalitetne prostorske rešitve, mobilizacija stavb in zemljišč v javni lasti, odzivnost v procesu upravnega postopka),

b) strukturni ukrepi za regulacijo dela na domu: I. ukrepi za sanacijo vizualnega vpliva, II. ukrepi za zmanjševanje hrupa, III. ukrepi za izboljšanje poslovne učinkovitosti, IV. ukrepi za racionalizacijo projekta.

V sklepnem delu smo na podlagi aplikativnih projektov podali konkretne prostorske rešitve za 5 različnih prostorskih situacij: 1- primer gruče poslovnih stavb na robu naselja (Šentrupert), 2- primer poslovne stavbe na vstopu v naselje (Solčava), 3- primer dislocirane poslovno-stanovanjske enote (Liboje), 4- primer modifikacije stanovanjske stavbe (Hramše), 5- primer dopolnilne dejavnosti (Kozje).

Izdelali smo tudi »Priročnik za delo na domu«, kot informativno zloženko, ki je namenjena vsem, ki začenjajo poslovno pot in se srečujejo s ključnimi vprašanji upravnega postopka in iskanjem institucionalne ali finančne pomoči.

- **Navedite in opišite rezultate projekta ter njihov doprinos k družbeni koristnosti**

Med ključne rezultate projekta sodijo zgoraj navedeni sistemski in strukturni ukrepi s katerimi se bodo:

1. v prostorske akte implementirali enostavnejši in učinkovitejši postopki organizacije dela na domu;

- z njimi se bodo poenostavili posamezni koraki dolgotrajnih postopkov pridobivanja gradbene dokumentacije, ta ukrep bo prispeval k ekonomskemu in posledično socialnemu razvoju in napredku lokalnega/regionalnega okolja (krepitev lokalne ekonomije)

2. izoblikovale bolj sprejemljive prostorske rešitve;

- tako iz vidika racionalnosti, kot vplivov na zdravje in okolje ter večje poslovna učinkovitosti, rešitve bodo kvalitetnejše integrirane v fizični prostor, kar bo imelo neposredni učinek na dviganje produktivnosti bivalnega in delovnega okolja ter posledično na splošno boljše stanje v prostoru, ki ga danes v mnogih primerih zaznamuje parcialna degradacija in poslovna neučinkovitost

Poleg navedenega prinaša projekt tudi druge učinke, ki posredno prispevajo k splošnemu razvoju in napredku:

- profanacija interesnih in prikrajšanih skupin (njihovih potreb ni pričakovanih) lahko pripomore k njihovi učinkovitejši družbeni participaciji,

- ozaveščanje pristojnih institucij (občine, upravne enote, razvojne agencije itd.) o problemih prostorskega vidika (samo)zaposlovanja,

- vzpostavitev ustrezne komunikacije med posameznimi deležniki,

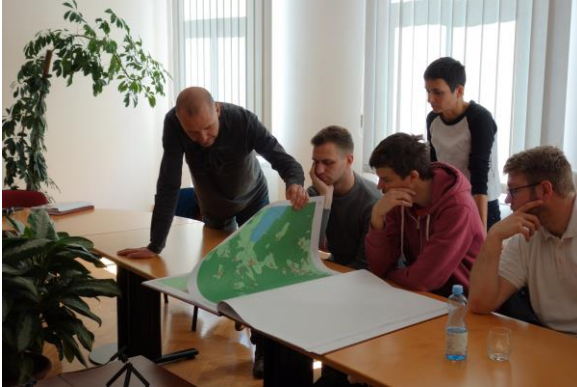
- seznanitev interesnih skupin s potenciali in omejitvami v prostoru, ter s potenciali in omejitvami družbenih institucij (potenciali za finančne spodbude),

- sugestija občinam na sistemski ravni, da pri pripravi občinskih prostorskih strateških in izvedbenih aktov upoštevajo dano problematiko in jo z izdelovalci aktov (novih ali pri modifikaciji obstoječih), na ustrezen način v akte tudi integrirajo,

- seznanitev posameznikov (na podlagi izdelanih aplikativnih rešitev) o poslovnem potencialu njihove nepremičnine oziroma o potencialnih rešitvah za oblikovanje pogojev delo na domu.

4. Priloge:

- Slikovno gradivo: Priložite vsaj dve sliki npr. sliko končnega produkta, sliko študentov pri delu na projektu, sliko s sestankov ipd. Pri pošiljanju slik bodite pozorni, v kolikor gre za končni produkt, da bo zadoščeno zahtevam glede informiranja in obveščanja (ustrezni logotipi itd.).

Sliki 1 in 2: Delovni sestanek, občina Braslovče

Sliki 3 in 4: variantne urbanistične rešitve organizacija tovornega parkirišča na robu naselja Šentrupert

Sliki 5 in 6: Priročnik za organizacijo dela na domu (naslovnica in referenčni prikaz vsebine)

3. Kakšno prostorsko dokumentacijo in katera dovoljenja potrebujemo?

- Delo na domu lahko organiziramo na tri osnovne načine:
  1. V obsegu oz. na način, da se z umestitvijo poslovne dejavnosti funkcionalna zasnova, oblika in dimenzija stanovanjske stavbe ne spremenijo (t. i. pisarniški obseg storitev). V tem primeru ne potrebujemo posebne prostorske dokumentacije, potrebujemo pa dokumentacijo za prijavo in registracijo dejavnosti (kot tudi v vseh spodaj navedenih primerih), podrobnejše pogoje opredeljuje zakonodaja s finančnega področja (!).
  2. V obsegu oz. na način, da se stavba fizično spremeni (različni prizidki, dozidave, nadgradnje itd.). V tem primeru potrebujemo ustrezno dokumentacijo in dovoljenja (t. i. projektno dokumentacijo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD), gradbeno dovoljenje (GD), uporabno dovoljenje itd., odvisno od obsega »statične in oblikovne intervencije« v obstoječo stavbo in od narave dejavnosti, ki jo želimo izvajati).
  3. Če bomo delo opravljali v nezahtevnem ali enostavnem objektu, gradbeno dovoljenje ni potrebno oz. se za njegovo pridobitev izdela poenostavljena vloga; o potrebnosti gradbenega dovoljenja in vsebini vloge poda informacijo občina ali pristojna upravna enota (UE), prav tako pri njej dobimo informacijo o prostorski možnosti umeščanja enostavnih in nezahtevnih objektov (kot so določeni v prostorskih aktih). Vrste objektov so določene v Uredbi o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 37/18):

- Urejanje dokumentacije je relativno zapleten proces, zato predlagamo, da se za pridobivanje podatkov o tem, katere dokumente in dovoljenja za želeno dejavnost in obliko dela na domu potrebujete, za nasvet obrnete na ustrezno osebo. V tem smislu novi Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17) v 33. členu (informacije o pogojih za izvajanje gradnje) določa, da so pristojni organi (tj. službenici na občini in/ali upravni enoti) dolžni pomagati in svetovati v zadevah, ki se nanašajo na upravne postopke, in dati osnovne informacije o potrebnih postopkih (brezplačna pomoč). Lahko se obrnete tudi na projektivni biro, ki se ukvarja z dejavnostjo prostorskega načrtovanja in svetovanja (v tem primeru gre za plačano storitev oz. pomoč).